

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

7/12188
GK: 98

SAYI : B.07.1.GİB.0.82/8211-979
KONU : Yazılı Soru Önergesi 27.07.2010* 67470

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 08/02/2010 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-19543 sayılı yazınız.

Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet Duran BULUT'un tarafıma tevcih ettiği 7/12188 esas no.lu yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız aşağıda açıklanmıştır.

Ülkemizde uzun bir süre var olan yüksek enflasyon ortamı ve bu süreç içerisinde yaşanan ekonomik krizler sonucu artan işsizlik ve gelir dağılımının bozulması, vergi sistemimizi tahrip ederek vergi gelirlerimiz içinde dolaylı vergilerin payının önemli ölçüde artmasına neden olmuştur.

Uzun yılların birikimi sonucu ortaya çıkan bu olumsuzluğun giderilmesi amacıyla, vergi sistemimizde yapısal sorunları gideren, uygulanması kolay, günün ekonomik gereklerine uygun, yatırım ve istihdam artışını öngören, ihracatı teşvik eden ve sosyal devlet anlayışına göre dizayn edilmiş bir vergi sistemi oluşturulması çalışmalarına hız verilmiş, ayrıca 16.05.2005 tarih ve 5345 sayılı Kanunla bu sistemi uygulayabilen çağdaş, mükellef odaklı ve kayıtdışı ekonomi ile mücadele edebilen bir Gelir İdaresi kurulmuş bulunmaktadır.

Alınan tedbirler sonucu ekonomik krizin yıkıcı etkileri ortadan kaldırılmış, faiz haddi önemli ölçüde düşürülmüş, ekonomimiz tekrar canlanarak ülkemiz hızlı bir büyüme sürecine girmiştir. Ekonomideki bu olumlu gelişmelerle birlikte toplam vergi gelirleri içinde dolaylı vergilerin payı giderek azalacak ve vergi sistemimiz daha sağlıklı ve çağdaş bir yapıya kavuşacaktır.

Bu çerçevede, OECD verilerine göre, ülkemizde dolaylı vergilerin (sosyal güvenlik prim gelirleri dahil) toplam vergi gelirlerine oranı 2002 yılında % 46,9 iken 2008 yılında %47,8 olarak gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, toplam vergiler içinde dolaylı vergilerin yüksek olması, verginin tabana yayılamaması nedeniyle gelir ve kazançlar üzerinden yeterince vergi alınamadığını göstermektedir. Bu konunun çözümü için kayıtlı ekonomiye geçiş sürecinin hızlandırılması şarttır. Bunun da anlaşılabilir ve saydam bir vergi mevzuatı, öngörülebilir bir vergi yükü, düşük oranlı-geniş tabanlı bir vergi sistemi ve etkin bir vergi idaresi ile sağlanabileceğinin bilincindeyiz.

Hükümetlerimiz döneminde vergi tabanının genişletilmesi amacıyla gerekli yasal düzenlemeler gerçekleştirilmekte olup, bu kapsamda kurumlar vergisi oranı yüzde 30'dan yüzde 20'ye indirilmiştir. Aynı şekilde altı dilimden oluşan gelir vergisi tarifesi 4 dilime, en yüksek vergi oranı ise yüzde 45'den yüzde 35'e düşürülmüştür. Ayrıca uygulamaya konulan yeni teşvik sistemiyle vergi indirimleri ve sigorta primi işveren hissesinin bir kısmının Hazine tarafından karşılanması imkanları getirilmiştir. Sağlanan bütün bu imkanlara rağmen kayıtdışında kalmaya devam edenler için ciddi yaptırımlar uygulanması gerekmektedir.

Öte yandan Gelir İdaresinin uygulama ve denetim kapasitesinin daha da artırılması için gerekli tedbirler uygulamaya konulmaktadır. Örneğin konut kredileri ve tapu bilgilerinden hareketle satılan konutların gerçek değerleri tespit edilerek satış hasılatının doğru beyan edilmesi konusunda mükellefler bilgilendirilmekte, kira gelirlerini beyan etmeleri için mükelleflere mektup gönderilmektedir. Bu uygulamalarda amaç mükellefi cezalandırmak olmayıp, mükellefin vergiye gönüllü uyumunu sağlamaktır.

Sonuç olarak, dolaylı-dolaysız vergilerin ağırlığının, uluslararası kıyaslamalarla aynı bazda yapılması durumunda, ülkemizdeki dolaylı vergilerin payının %70'lerin üzerinde olduğu şeklindeki yorumlara katılmanın mümkün olmadığı görülecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı